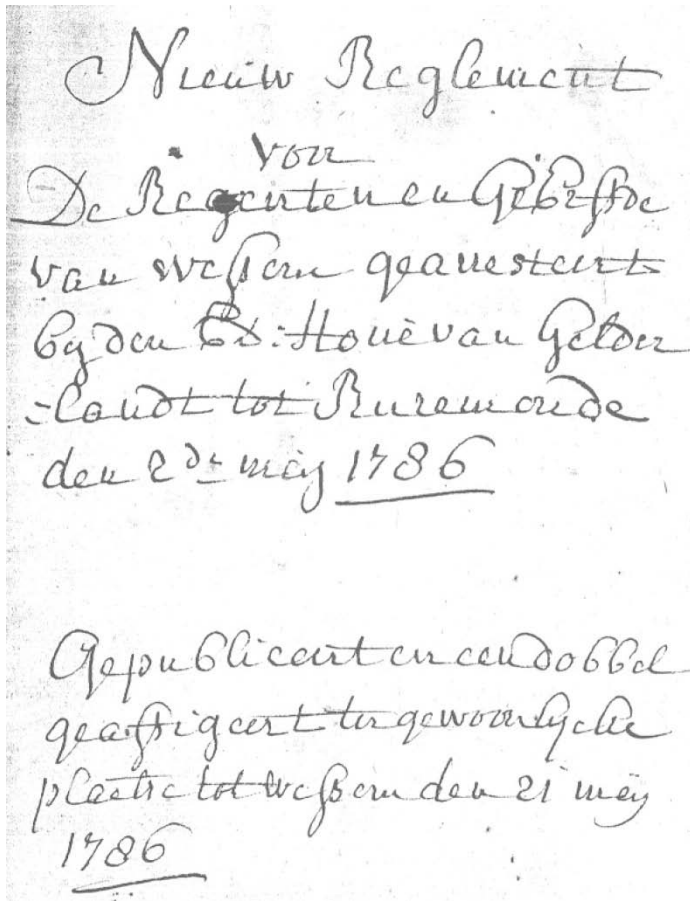

Bestuursreglement van Wessem (1786)

Vindplaats: Regionaal Historisch Centrum Limburg (RHCL), archief Hof van Gelder te Roermond, inv.nr. 1754.

Transcriptie: Jan Roelings

Nieuw reglement voor de regenten en geërfde van Wessem gearresteert bij den Edelen Hove van Gelderlandt tot Ruremonde den 2de mey 1786

Gepubliceert en een dobbel geafsigeert ter gewoonlijcke plaetse tot Wessem den 21 mey 1786.

't Hoff, gehoord 't rapport van den raed ende commissaris J.B. Stuers, agtervolgens commissie van den 15 april 1785 en 22 november daernaer geintervenueert hebbende over de gemeentsrekeningen van Wessem soo door den schattbeurder J.E. Dencken over 't heel, als door de borgemeester L. Vogels over 't personele respe[ctive] den 8 van de selve maend november en den 7 april laestleden voor den jaere 1784 gedaan, ende geïnformeert over d'inordentelijkheden tijde van 't besoigneeren dijer rekeningen aen voorn. commissaris voorgekomen, en verders bij 't examineeren der voorige rekeningen door hem ontdekt, willende voorsien aen die misbruijken, welke tot nadeel der gemeente sig al meer en meerder soude kunnen vermenigvuldigen, en voortschrijven eene betere en vaste inrigtinge van beijde die gewoonlijke jaerlijkxe gemeentsrekeningen, belast

1. Dat den borgemeester soo wel als den schattbeurder in volle vergaderinge hunne rekeningen vooral onder eede sullen hebben te affirmeeren, en daer onder behouden, dat den ontfanck geheel en effectiff is, en d' uijtgabe reël en sonder renversaël of collusie, waervan voorthaen note sal worden gehouden int beginsel van ieder rekeninge.

2. Dat de jaerlijkxe gemeentsrekeningen soo voor den schatbeurder als borgemeester te doen sullen geschieden in de maend van april off meij, en niet laeter, ten waere dat om besondere redenen daerover bij den Hove eenen uijtstell wierde verkregen, waervan de kosten sullen koomen tot laste van den borgemeester off schatbeurder, inval bevonden worden de faute daeraff bij den selven te wesen.

3. Dat den dag van 't doen der rekeningen ten minsten vierthien daghen te bevoorens bij kercke publicatien naer den dienst op eenen sondag sal worden bekend gemaakt.

4. Dat inmiddels die rekeningen sullen oepen liggen en berusten blijven in handen van den secretaris, of bij dessens absentie in handen van eenen der schepenen tot Wesssem bij die publicatie te benoemen, opdat een ieder daer toe acces kan hebben de selve examineeren en daervan des begeirende copie ligten.

5. Dat de rekeningen voor desen lopenden jaere alzo moeten worden ingericht, dat de selve eijndigen met den laesten october van den tegenwoordigen jaere 1786 in dijer voegen dat d'interessen tot daeraen vervallen, als allen't ghene verders verschult is door d'aenwesende schatbeurder en borgemeester respe[ctive] betaelt worden, gelijk ook de gehalten naer rate van dijen tijd, en dat den opvolgenden borgemeester en schatbeurder aengesteld worden in maniere, dat kunnen jaerlijksen ontfangs beginne met den 1 novembre aenstaende en eijndige met den laesten october 1787. Voorts dat daermede alzo van jaer tot jaer worde gecontinueert.

6. Dat den ontfanck, soo wel als d' uijtgabe verdeijlt worde, ieder in verscheijde cappittels, onder schillende allenhetghenen van differenten, aert of wesen is, en in maniere dat die capittels behelsende den gewoonelijken en seekeren ontfank en uijtgabe, voorgaen die van extraordinaire inkomen of lasten.

7. Dat die capittels eens goed gestelt zijnde de selfste order naerderhand alsoo altijd moet worden agtervolgt ende geinscribeert, schoons ook int een off ander jaer mogte gebeuren, datter geen ontfanck of uijtgabe was gehoorende onder die capittels van extraordinaire.

8. Dat naer ieder capittel genoegsaeme plaetse oepen gelaeten worde om daeronder te kunnen worden gedaen den optrek separaet van ieder capittel soo van ontfanck als uijtgabe, en dat ieder blat der rekeninge op sijn order worde genumeroteert.

9. Dat besonderlijk ook worde gesorgt, dat onder het capittel van betaelinghe der interessen, de selfste order van de renteniers altijd onderhouden word, volgende die

naer den tijd van de creatie hunner respective rentbrieven; voorts dat den vervaldag wie mede het capitael niet alleen uijtgedrukt staen bij de quittantien, maer 't een en ander ook in de rekeningen.

10. Dat bij de quittantien niet alleen omstandelijk vermeldt word 't ghene in uijtgabe word gebrocht maer dat de rekeninge ook alzo sig ingerigt vinde, dat men daeruijt exactelijk kan sien en afmeten 't object met sijne quantiteit en prijs van ieder gedeelte in uijtgabe gestelt.

11. Dat hetghenen bij slot van rekeninge verschuld is bevonden, binnen drij maenden daernaer door den rendant worde overgetelt in handen respe[ctive] van den aenwesenden schatbeurder of borgemeester. En sal den rendant naer verloop van dijen tijd promptelijk voor 't restant wesen executabel uijt kragte vant voorgeroert slot ende dit reglement, sonder ander decreet of executie daertoe van noede te zijn.

12. Dat het slot vant restant der voorige rekeninge altijt sal worden overgeset bij eenen separaet capittel, in het beginsel der rekeninge van den opvolgenden borgemeester of schatbeurder, die gehouden sal zijn 't selven te berekenen en te suiijveren op kost, last en gevaer nogtans van den vorigen borgemeester off schattbeurder.

13. Dat alzo naer geslotene rekeningen niets verders meer met den afgaenden rendant sal mogen worden berekent, nogte het voorgaenden slot der rekeninge eens behoorlijk gemaekt sijnde, verandert, of bij naerrekeninge vermindert of vermeerdert worden.

14. Dat door iederen rendant exactelijk betaelt en in uijtgabe gebrocht worde soo d'interessen als allentghene lopende sijn jaer tot laste der gemeente is staende.

15. En dat de rekeningen gesloten sijnde aen de rendanten niet meer en worden overgegeven, dan sal de selve in de gemeentenscompe sorgvuldig worden bewaert.

16. Maer geleth en besonderlijk tzedert dat de gemeente s'jaers sig beswaert vindt met menigvuldige batkosten, staende ter betaeling van den borgermeester, hij alle deze uijt sijnen ontfank dikwils voort geheel niet wel en kan voldoen; terwijl men bevindt, dat den schatbeurder, schoons desen al een gedeelte draegt, en die batkosten bij wegen van het intrekken der soogenoemde kortbriefkens door den borgemeester aen d'arbeijders afgegeven, egter nog al somwijlen bij slot van rekeninge schuldig blijft: zoo zal den afgaenden schatbeurder om den aenwesenden borgemeester te secoureeren, volstaen kunnen, en selfs gehouden sijn, op aensoeken van desen 't slot van sijne rekeninge hem preferabelijk den aenwesenden schatbeurder over te tellen, op den voet en bij parate executie als boven.

17. En alzo, gelijk geseijt, gepractiseert word van aen d'arbeijders op de batten, in plaetze van reele betaeling, te geven die soogenoemde kortbriefkens: waer door gebeurt, dat somwijlen eenen opvolgenden borgemeester daarvan 't montant

voldoet, ofwel dat den schatbeurder dergelijke briefkens door eenen borgemeester gegeven, bij voldoeninge van den schat intrekkende, het montant daarvan aen de luijdens laet korten, en dat hij d'uijtschrijvinge van den geheelen schat in ontfank brengende hetgenen dus op die briefkens gekort is, in uijtgabe stelt. Terwijlen den borgemeester alsulcke briefkens gegeven hebbende, en de gehele batkosten in uijtgabe stellende, het montant van de selve briefkens ook in sijnen ontfank brengt: uijtwelcken handel, overmits veele abuijsen geschapen staen, en dat ter anderen daer door gehandelt word tegens de regels in materie van rekeninge vorgeschreven, willende dus die inconvenientien teenemael afschaffen, verbied aen de borgemeesters oversulcx in 't toekomenden eenige dergelijcke briefkens meer af te geven, en aen de schatbeurders, die meer aen te neemen.

18. Dog daer sal aen de borgemeester boven sijn gehalt toegestaen worden van de somme, die bij slot van rekeninge bevonden sal worden door hem te sijn geavanceert naer proportie van vier ten hondert 's jaers, loop nemende van den dag, dat sijn borgemeestersjaer sal sijn geeijndigt tot het remboursement van die eventuele avances, welck remboursement met de betaeling dier interessen den aanwesenden borgemeester gehouden sal sijn te doen aen sijnen gem[elten] voorsaet, uijterlijk binnen ses maenden naer 't sluijten van die rekeninge.

19. En verders onderzeght sijnde, dat de capitalen tot laste der gemeente staende niet in een besonder renteboek sijn vervat, belast de regenten alle die obligatien, voor soo veel, als de selve erkent worden en dat dese sig in de overdragsprotocollen bevinden, volgens order van creatie in een en hetselven boek te doen registreeren door den secretaris op kosten voor desen keer van de gemeente.

20. En bij aldijen den eenen of anderen rentbrief waervan interessen betaelt worden niet en mogte geregistreert sijn int overdragsprotocol, sullen die geene, welke tot laste der gemeente die interessen pretendeeren hunne obligatien of rentebrieven binnen ses maenden bij copie authentique op hunne kosten met verthooninge der origineele overleveren, of andersints daarvan aen de regeerders en geerfdens genoegsaeme preuve doen, en de legaliteit van hunne capitaelen justificeeren; verklaert, dat voor en aleer dese laeste devoiren sullen sijn voltrokken, nimand meer van hun eenige interesse sal kunnen voorderen, en dat de betaeling daarvan in de gemeentsrekeninge niet en sal mogen worden aengenomen.

21. Gelijk ook, dat in 't generael niets in uijtgabe sal mogen worden geleden ten zije het selven met behoorlijke quittance is geverificeert, uijtgenomen de kleijne extraordinaire betalinge niet excedeerende de somme van ses guldens, welke alleen onder affirmatie sullen mogen passeeren.

22. Belast verders, dat de quittance onder hun getal successivelijk en volgens ordre worde gefurneert bij 't besogneeren der rekeningen, dog dat dit getal egter niet ter zijde, en ter plaetze daer de resp[ective] loquatur of appostille moeten worden gestelt, dan binnen linie uijtgedrukt staen.

23. En alzo tot hier aen de schattingen, als ook het verder inkomen der gemeente sijn worden gelicht in geld volgens cours als in den handel gankbaer. Terwijlen dog de subsidien en d'interessen betaelt wordende volgens cours van het comptoir g n rael der provincie, daerdoor oversulckx arbitrairelijk verlies van geld word ingebrocht, meerendeels s'jaers van malkanderen en dikwils al merkelijk verschillende, willende dijen aengaende almede voorsien, belast, dat allent gemeentsinkomen met d'aenstaende jaeren niet anders meer en sullen worden gelicht, dan in geld, volgens cours, als op het voors[chreven] comptoir gankbaer; en dat dus op alsulcke conditien verpagt moeten worden de gemeentsweijden, welverstaende dat zoo iets in lopende geld betaelt en in uijtgabe gebrocht is wegens aenkoop van hold of andersints, de winste daervan bij rekeninge in ontfank sal worden gebrocht op affirmatie van den rendant.

24. Verbied aen den schatheffer en borgemeester eenige betaeling meer te doen, dan alleen van de jaerlijkze interessen, gehalten en dergelijcke ordinaire schulden en lasten; voor de meer reste verklaert dat sij niets meer en sullen mogen betaelen, aen wie het ook soude mogen weesen, of uijt welcken hoofden, ten zije op schriftelijcke ordonnantie van twee gedeputeerdens der regenten, op peene van royeeringe der betaeling anders gedaen. De groote geerffdens, willende eenen persoon naemens hun ter plaetze committeeren, sal tot dijen deszelfs schriftelijke ordonnantie mede op pene als boven vereijscht worden, voor en aeler tot eenige betaeling anders als gesegt, te mogen worden getreden.

25. Alles edog in dijen verstanden, dat den borgemeester sal mogen voldoen de batkosten soo van d'arbeijders als karrevrachten volgens liste daervan aen hem door den batmeester behandigt, mits desen onder dijen list alvoorens schriftelijk sal hebben geaffirmeert, dat de personen daerbij vermeld inderdaad aen de gemeentsbatten gedaen hebben alle de diensten bij den selven liste gespecificeert.

26. Verbied ook den borgemeester en schatbeurder van in 't toekomenden eenige nieuwe wercken of reparatien meer t'ondernemen, ten zije wederom bij voorweeten en ordonnantie als voorseijt. Zelfs zal van noeden wesen schriftelijke resolutie der gesaementlijcke regenten en geerffdens in val de kosten dier wercken soude excedeeren de somme van twee hondert guldens. En alle wercken van bruggen als andersints, sullen altijd soo doenelijk aen den minstbiedenden publijck worden uijtgegeven, gelijk ook de leverantie vant hold tot de batten noedig.

27. Maer gelet op den bezonderen omstand der gemeente, en de gewoonte aldaer, dat ieder der inwoonders sijnen tour heeft op de gemeentsbatten t'arbeijden, permitteert oversulckx bij provisie en tot naerdere dispositie dit gebruik te vervolgen.

28. Nogthans onderrigt zijnde, dat daerontrent ingesloepen sijn merckelijke abuijsen, besonder soo ten opzigte van al te jonge perzoonen, sig tot dijen arbeid presenteerende als wegens den merckelijcken tijd, dat men inmiddels blijft rusten, en een groot gedeelte van den dag onnoedig laet voorbijloopen. En 't gemeen welzijn

vereijshende dat ook dijenaengaenden eene serieuze voorsieninge, verklaert, dat niemand meer bevoegt sal zijn om op zijnen tour op de batten te komen arbeijden, ten zije hij of dijen in sijne plaetse komende, den ouderdom sal hebben gepasseert van achthien jaeren, waer op den batmeester en ook den borgemeester sorgvuldig sullen hebben te letten; en sullen sij, invall van twijffel over dijen ouderdom, geautoriseert en selfs verpligt sijn die perzoonen niet aen te nemen, tot teijd en wijlen hun door eene declaratie van den pastor of andersints sal consteeren van dijen ouderdom van achthien jaeren compleet.

29. Verklaert tot dijen, dat geenen rustteijd meer sal mogen worden vergunt, als smorgens van acht tot negen uhren, s'middags van twaelf tot twee uhren, en van vier tot halff vijff s'naernoens.

30. Wie mede, dat, soo iemand der inwoonders op zijnen tour niet en is gekomen op de batten, dan den selven heeft laeten passeeren, hij naerderhand niet meer aengenomen sal worden, maer wagten moet tot dat de geheele ronde geschied is, ende het wederom aen sijnen tour sal komen.

31. Nogthans sal den borgemeester naer geenen tour moeten wagten, maer het sal hem alle dagen vrijstaen te komen arbeijden en in aensien van den toesigt hem mede incumbeerende op d'arbeijders, sal hem dagelijks twee stuijvers meer, alswel aen andere arbeijders toegelegd worden.

32. En alhoewel voor desen maer vijffthien stuijvers par dag aen ieder arbeijder op de batten is worden vergunt, permitteert dog in aensien van den meerderen teijd, dat als nu moet worden besteed, en dat daer toe geen kinderen meer als te bevoorens mogen worden gesonden, dat ieder arbeijder daegs sal hebben achthien stuijvers in cours als hier boven gestelt.

33. Verbied tot dijen int toekomenden eenige vertheiringen meer door regenten off andere tot laste der gemeente te doen, of in rekeninge te passeeren, voorts van eenige vacatien meer te betalen aen scholtis, borgemeester, schepenen, secretaris, geswoorens of schatbeurder voor eenige devoiren ten behoeven der gemeente te doen binnen de heerlijkheid, ten zije bij de samentlijke regenten in eenige besondere voorvallen anders wierde noedig gevonden, en daarvan consteerde bij schriftelijke resolutie. Dan sullen alle de selve hun moeten vergenoegen met hunne respe[ctive] gehaltens, uijtgenomen dog de particuliere belooningen bij eenig reglement expresselijk toegeleijt: scholtis, borgemeester en alle regenten dog in hun geheel vermeerderinge van gehalt te versoeken, zoo zij vermeenen daertoe te zijn berechtigt.

34. En zoo verre het mogte gebeuren, dat den dienst kwaem te vereijschen, dat den eenen off anderen der regenten soude moeten vacereen buijten het district der heerlijkheid, zal aen den zelven dan voor eenen natuerelijken dagh uijt de gemeentsmiddelen betaelt worden ses schellingen, en voor eene reijse naer Ruremonde vier schellingen: zoo nogtans, dat dergelijcke vacatien niet en zullen mogen worden voldaan, ten zije dat die geschied zijn op schriftelijke commissie van

de twee gecommiteerden der regenten met dien der geerffdens, soo er eenen aenwesenden is, gelijk hier boven geseijt: welcke commissie, gelijk ook alle de schriftelijke resolutien en authorisatien hierboven vereijst, bij het doen der rekeninge sullen moeten te worden geproduceert op peene dat die vacatien niet en sullen worden gepasseert.

35. Belast al verders van geen hold te verkopen, of eenige verpagtinge te doen, dan publijckelijk en ten overstaen, ten minsten van twee schepenen en secretaris naer voorgaende kercke publicatie, voorts dat ten dijen eijnde alvorens gemaekt worden pertinente schriftelijke conditien door den gerichte geapprobeert, en dat de selve conditien met de gedaene aenpagtinge of aenkoop bij de rekeninge insgelijks verthoont worden, gelijk mede de kojelijste, welcke ook ten minsten door twee regenten ende secretaris sal moeten zijn geverificeert.

36. Voor de meerreste blijven de regenten soo wel als de geerffdens in hun geheel zoo zij 't een of ander der bovengemelte punten vermeenen beswaerlijk te zijn, sulckx den Hove binnen ses weeken peremptorie voor te brengen, om dijen aengaenden naerder te worden gedisponeert als bevonden sal worden te behooren.

37. En opdat allen 't ghene hier bij voorgeschreven stiptelijk agtervolgt worde, voor soo veel naerderhand daeraen door den Hove niet en sal worden gederogeert, word den raed en momboir hier mede van nu af gecommiteert tot het afhooren der rekeningen die soo den borgemeester als schatbeurder in de maend april of mej van jaer 1788 sullen moeten doen op den voet als hierbij geordonneert, ten effecte van dijen sullen den toekomenden borgemeester en schatbeurder hunne rekeningen eenen maend voor 't doen der zelve aen voorn[oemde] raed overgeven om door hem te worden geëxamineert, en naergesien, of allent ghenen hier bij geprescribeert is naergekoomen.

38. En sal aenstaenden borgemeester gehalden zijn in te doen koomen allen 't genen soo de voorige borgemeesters als schatbeurders bij slot van rekeningen alnog aen de gemeente verschult zijn en daermede zijnen ontfank vergrooten.

39. Belast eijntelijk alle en een ieder die sulckx soude mogen aengaen, hem hier naer te reguleeren en sal ten effecten van dijen dese op de gewoonelijke plaetzen tot Wessem worden gepubliceert en bij dobbel geaffigeert,

actum in de cancellerije binnen Ruremonde den 2 mej 1786//Luijtg[ens]: v.t.

Ter ordonnan[tie] van d[en] Hove

F.B. van der Renne